
Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Lausuntopyyntö YM21/6211/2008

SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMAN ASETUSEHDOTUKSET C3, D2 JA D3

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry yhtyy Helsingin rakennusvalvontaviraston ehdotuksesta antamaan lausuntoon. Viraston lausunto kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti.

”Helsingin rakennusvalvontavirasto toistaa tässä saman toivomuksen, jonka se on esittänyt aikaisemminkin YM:n ehdotuksista lausuessaan: lausuntopyyntöaineiston olisi toivonut olevan rakenteeltaan sellainen, että muutetut kohdat erottuisivat helposti lausuttavissa säädöksissä. Esimerkiksi osan D2 muutokset joutuu vaivalloisesti etsimään nykyiseen säädösosaan vertaamalla. Turhan vaivan lisäksi jää epävarmaksi sekin, ovatko kaikki muuttuneet kohdat tulleet huomatuiksi.

Lausuntopyyntökirjeessä todetaan asetusehdotuksen vaatimusten asettavan rakennusalan toimijoille mittavan haasteen. Rakenteet muuttuvat, mikä asettaa uusia vaatimuksia suunnittelulle ja toteutukselle sekä kosteustekniselle toimivuudelle. Helsingin rakennusvalvonta esittää toivomuksen, että tähän haasteeseen vastaa osaltaan myös YM huolehtimalla riittävästä rakentamisen ohjauksesta. Näitä toiveita on erityisesti kuntien rakennustarkastajilla, joilla on rakentamisen neuvonnassa ja opastamisessa keskeinen, lakisääteinen roolinsa. Tämä koskee rakenteiden ja rakennusfysiikan lisäksi muun muassa energiatehokkuuteen liittyvää rakennuksen ilmanpitävyyttä ja siihen liittyviä selvityksiä.

C3 Rakennuksen lämmöneristys, Määräykset 2010

1.3 Määritelmiä

Kohdassa kerrotaan muun muassa, mitä tarkoitetaan lämmittämättömällä tilalla, kohta 6. Kyseinen määritelmä on myös voimassa olevassa C3:ssa. Rakennusvalvontavirasto haluaa mainita Helsingissä kuluvan vuoden aikana vakiintuneesta käytännöstä, jonka mukaan ”Lämmittämättömät viherhuoneet” on termi, jota ei hyväksytä käytettäväksi viranhaltijan tai rakennuslautakunnan vahvistamissa pääpii-

---

---

rustuksissa. Rakennusvalvonnan kanta on ollut, ettei viherhuone, viherkuisti tai muu "viher"-tila voi olla lämmittämätön.

Ehdotuksen lukuarvojen tiukennuksiin rakennusvalvontavirastolla ei ole huomautettavaa, ei myöskään hirsirakentamisen seinärakenteen lievempään lämmöneristysvaatimukseen.

D2 Rakennusten sisäilmasto ja ilmanvaihto, Määräykset ja ohjeet 2010

Rakennusvalvonta ottaa tässä yhteydessä esiin uudelleen näkemyksensä, jonka se esitti jo edellisessä D2-ausunnossa vuonna 2007. Edelleen on säilytetty mahdollisuus rakentaa asuinrakennuksen keskitetty ilmanvaihtolaitteisto niin, ettei paras energiatehokkuus toteudu. Se johtuu kohdan 3.2.3 ohjeista, jotka antavat mahdollisuuden suunnitella ja rakentaa järjestelmiä, joita käytännössä ei voi ohjata riittävän tehokkaasti. Tämä "energiatehottomuus" on asia, johon vaikuttamiseen rakennusvalvonnan mahdollisuudet eivät yksin riitä. Ohjeistuksen olisi oltava parasta energiatehokkuutta tukeva (vrt. D2:n Liite1 ja D3:n määräys 2.3.1).

Seuraavassa eräitä yksittäisiä kommentteja, joiden joukossa on myös muita kuin energiatehokkuuteen liittyviä seikkoja, ja jotka ovat synnyttäneet keskustelua rakennusvalvonnan arkityössä.

2.1.1.2

Vastaava työnjohtaja *johtaa rakennustyötä ja huolehtii rakennussuunnitelman, erityissuunnitelmien, ja hyvänrakennustavan mukaisesta työn toteuttamisesta tekemisestä siten, että...*

3.1.5

Ilmanvaihtojärjestelmän pysäytyskytkin; pysäytyskytkimen tarkempi ohjeistus olisi tarpeen. Esimerkiksi kerrostalon asuntokohtainen iv-järjestelmä; tuleeko olla yksi yhteinen kytkin vai kojekohtainen kytkin?

3.4.1.4

Rakennusvalvontavirasto on aikaisemminkin esittänyt näkemyksensä, että tämä "yhden arvoparin" ohje on joustamattomana käytännössä ongelmallinen.

3.4.2.2

Taulukon poistoilmaluokka 4, "hotellitilat, joissa tupakointi on sallittu": tämä kohta kaipaisi tarkempaa ohjeistusta tapauksissa, joissa rakennusluvasta päätettäessä ei ole tietoa siitä, mitkä hotellihuoneet on tarkoitettu tupakoitsijoille.

3.4.2.3

Kuva 2, jossa esitetään jäteilmalaitteen sijoittaminen ulkoilmalaitteeseen nähden. Millä perusteella jäteilmaluokan 4 kohdalta on jätetty aikaisempi 6,0 m³/s ”käyrä” pois? Niin kuin jo aikaisemmin on rakennusvalvonta lausunut, olisi päinvastoin hyödyllistä ohjeistaa tässä taulukossa ne tapaukset, joissa ilmamäärät ovat luokkaa 6 -12 m³/s. Ne ovat nykyisessä rakentamisessa hyvinkin tavanomaisia.

3.4.2.7

Tähän ohjekohtaan olisi syytä lisätä viittaus E1:een ja E7:ään.

3.7.2.5

”autohallit ja – tallit” sijaan voisi käyttää E4:n termiä ”autosuoja”.

3.7.5.1

Kannatusten on kestettävä myös tulipalon aiheuttamat rasitukset (E1, E7).

4.1.3.1

Voimassa olevassa D2:n kohdassa 4.1.2.2, on esitetty poistoilman + 15 °C lämpötilan alittuminen lämmityskaudella yhdeksi mahdolliseksi perusteeksi lämmön talteenotosta luopumiselle. Ehdotuksen vastaavasta kohdasta 4.1.3.1 ko. lämpötilaperuste on poistettu. Onko YM:n näkemyksen mukaan ylipäätään olemassa lämpötilaa, jonka alittuessa LTO:n toteuttaminen olisi epätarkoituksenmukaista?

Liite 1, taulukko 4

”hlö” tarkoittanee asiakaspaikkoja?

Taulukossa on käytetty määrittelyjä ”Ravintolat, Työpaikka- ja lounasruokalat”. Näiden sijaan rakennusvalvontavirasto toivoisi käytettävän niitä käyttötarkoituksmerkintöjä, joita rakennusluvan liitteenä olevissa rakennussuunnitelmissa on erilaisten ravitsemisliikkeiden kohdalla tapana käyttää. Erityisesti kaivataan ohjeistusta nykyään yleistyvien, erilaisten pikaruokaravintoloiden ilmamäärien määrittelemiseksi.

Kohta 3.3.3

Tässä kohdassa on esitetty vuotoilmakertoimen lukuarvo, jota käytetään rakennuksen suunnitteluratkaisun lämpöhäviön laskennassa. Samassa kohdassa annetaan mahdollisuus käyttää myös pienempää arvoa, joka osoitetaan mittaamalla tai muulla menettelyllä. YM:n oppaassa ”Tasauslaskentaopas 2007, 24.1.2008”, on ohjeistettu mittauksen suorittaminen ja dokumentointi liitteen 3 kohdassa 2. Saman liitteen kohdassa 3, on muun menettelyn osoitettu tarkoittavan talotehtaiden tuotantoa. Tällöin ko. toimijat ovat suorittaneet mittauksia toteutetuista kohteista, ja talotehtaat sitoutuvat niiden sekä laadunvarmistusmenettelyjen kautta tiettyyn tiiveystasoon tuotannossaan. Voiko muu menettely pitää sisällään vielä muita keinoja? Pitäisikö ns. paikalla rakennettavan kohteen rakennuslupapäätöksen lupaeh-toihin kirjata lupamääräys tiiveyden mittaamisesta, jos energiaselvityksen laskelmissa käytetään parempaa arvoa tulevaan mittaamiseen perustuen? Mitä jos mit-taus osoittaa, että suunnitteluratkaisun mukaista tiiveyden tavoitearvoa ei ole savutettu, ja sitä kautta ylitetään myös vertailuratkaisun mukainen rakennuksen sallittu kokonaislämpöhäviö? Miten vakavana poikkeamana sitä tulisi pitää? Ehdotamme, että D3:ssa annetaan riittävä ohjeistus, ja osittain voidaan viitata lisätietojen olevan YM:n laatimassa oppaassa.

Lopuksi

Ilmapiiri energiatehokkuusvaatimusten kiristämiseksi on myönteinen. Energiankäytön tehostaminen koko yhteiskunnassa on ollut päättäjänsäkin teeseissä jo pitkän aikaa. Ei liene tahoa, joka enää asettuisi kehityksen jarruksi. Rakentamisen sektorilla ovat ensimmäiset toimijat jo edenneet matalaenergiatuotannon aloittamiseksi, ja kehityshankkeita ko. tavoitteiden täyttäväksi rakentamisratkaisuksi on aloitettu.

Rakennusvalvontaviranomaisten resurssit pysyä tässä kehityksessä mukana ovat rajalliset ja pääsääntöisesti heikot. Harvassa kunnassa on ollut mahdollisuutta olla vuosia mukana tutkimassa energiatehokkuutta ja kehittää menetelmiä esimerkiksi energiaselvityksessä tarvittavan informaation esittämiseksi. YM on laatinut hyvät oppaat tasauslaskelmasta ja energiatodistuksesta. Energiatehokkuuden tarkastelu saisi vielä enemmän pontta, jos YM julkaisisi vapaaseen käyttöön energiaselvityksen laskelmat suorittavan ohjelman, niin kuin se on tehnyt selvityksen yksittäisen osion, eli lämpöhäviöiden tasauslaskelmankin osalta. Viimeistään siinä vaiheessa, kun energiatehokkuusvaatimusten määräysten mukaisuuden osoittamisessa siirrytään kokonaisenergiankulutukseen perustuvaan menettelyyn.”

RAKENNUSVALVONTAYHDISTYS RTY ry

Lauri Jääskeläinen, puheenjohtaja
